

RÁMCOVÁ KRITÉRIA A DOPORUČENÍ PRO PODPORU INKLUZE VE VYSOKOŠKOLSKÉM SEKTORU

ERASMUS+
2021 – 2027

OBSAH

1	OBECNÁ VÝCHODISKA A NÁSTROJE PODPORY	3
1.1	FINANČNÍ PODPORA.....	3
1.2	FLEXIBILITA V DÉLCE MOBILIT – KRÁTKODOBÉ KOMBINOVANÉ MOBILITY.....	3
1.3	PODPORA VE FORMĚ EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ KAPACIT PŘÍJEMCE.....	3
2	VYJÍZDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI	4
2.1	PODPORA PRO ÚČASTNÍKY S FYZICKÝM, DUŠEVNÍM NEBO ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM (PODPORA INKLUZE).....	4
2.2	NAVÝŠENÍ JEDNOTKOVÝM PŘÍSPĚVKEM	6
2.2.1	STUDUJÍCÍ S EKONOMICKOU PŘEKÁŽKOU	6
2.2.2	STUDUJÍCÍ S DĚTMI	7
2.2.3	STUDUJÍCÍ POBÍRAJÍCÍ SIROTČÍ DŮCHOD	7
2.2.4	STUDUJÍCÍ SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI NA STRAVOVÁNÍ	7
2.2.5	STUDUJÍCÍ S FYZICKÝM, DUŠEVNÍM NEBO ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM	7
3	PŘEHLED SAZEB JEDNORÁZOVÝCH NAVÝŠENÍ	8
4	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	9

1 OBECNÁ VÝCHODISKA A NÁSTROJE PODPORY

V rámci všech svých akcí program Erasmus+ v programovém období 2021–2027 usiluje o prosazování rovných příležitostí a přístupu, inkluze, rozmanitosti a spravedlnosti. Organizace a účastníci s omezenými příležitostmi jsou ústředním prvkem těchto cílů a s vědomím této skutečnosti jim program Erasmus+ nabízí další možnosti a finanční podporu pro překonání jejich bariér v získání mezinárodní zkušenosti.

Možnou podporu účastníků lze rozdělit na tři skupiny nástrojů podle jejího charakteru:

1.1 FINANČNÍ PODPORA

Pravidla programu Erasmus+ umožňují přidělit dodatečnou finanční podporu účastníkům s omezenými příležitostmi dle navazujících pravidel Národní agentury. Jednou z variant je podpora inkluze na základě úhrady způsobilých reálných nákladů. Druhou variantou je pak měsíční jednotkové navýšení pobytového příspěvku. Národní pravidla a doporučení pro uznání dodatečné podpory jsou popsány níže, zvláště pro vyjíždějící a přijíždějící účastníky financované z grantu alokovaného DZS na relevantní projekty.

1.2 FLEXIBILITA V DÉLCE MOBILIT – KRÁTKODOBÉ KOMBINOVANÉ MOBILITY

Jednou z forem podpory účastníků s omezenými příležitostmi je poskytnutí možnosti účastnit se krátkodobé kombinované mobility s virtuální částí. To se týká zájemců o mobilitu, kteří především nemohou pobývat v zahraničí po delší čas kvůli širokému spektru možných překážek a nemohli by se tak do programu zapojit.

1.3 PODPORA VE FORMĚ EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ KAPACIT PŘÍJEMCE

Řada institucí buduje kapacity i v oblasti podpory inkluze. Klíčová je komunikace s těmito dedikovanými pracovišti, která dokážou často zajistit cílenou a efektivní podporu studentům a zaměstnancům se specifickými potřebami. Zároveň daná pracoviště mohou lépe informovat cílovou skupinu o dodatečné podpoře při mobilitách v rámci programu Erasmus+.

Schopnost takové konzistentní podpory, která je navíc kvalitně komunikovaná s partnery, se promítá do kvality projektových žádostí, což přináší konkurenční výhodu.

2 VYJÍŽDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI

O finanční navýšení může žádat každý účastník s omezenými příležitostmi. Účastníkem s omezenými příležitostmi může být účastník s fyzickým, duševním nebo zdravotním postižením, student s dětmi, či student z nižšího socioekonomického prostředí atd.

V případě vyjíždějících účastníků je další finanční podpora vázána na vnitrostátní normy nebo podléhá schválení Národní agenturou dle níže popsaných principů.

Dalším inkluzivním nástrojem v rámci projektů KA1 je krátkodobá kombinovaná mobilita, která je umožněna všem studentům, kteří nemohou vycestovat po dobu dvou a více měsíců. Primárně je určena pro pracující studenty, profesionální sportovce, studenty specifických oborů a další. Vysokoškolská instituce si může identifikovat další cílové skupiny, kterým by krátkodobá kombinovaná mobilita zlepšila dostupnost zahraničního výjezdu. Nastavení těchto cílových skupin je na každé instituci, která má povinnost zvolené cílové skupiny interně ukotvit, aby byl dodržen rovný přístup ke všem studentům.

Finanční navýšení na podporu inkluze je možné kombinovat s jednotkovým finančním navýšením v případě, že oba způsoby navýšení jsou doloženy potřebnými potvrzeními a náklady nejsou duplicitní.

2.1 PODPORA PRO ÚČASTNÍKY S FYZICKÝM, DUŠEVNÍM NEBO ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM (PODPORA INKLUZE)

Navýšení je určeno pro studenty i zaměstnance VŠ.

Výše finanční podpory představuje 100 % reálných nákladů souvisejících se znevýhodněním účastníka.

Finanční podpora inkluze slouží k podpoření účastníka, který by z důvodu svého znevýhodnění nemohl vycestovat na mobilitu bez další potřebné finanční podpory. Podpora inkluze má za cíl pokrýt požadované specifické náklady vyplývající z daného znevýhodnění účastníka. Mezi takové náklady mohou patřit osobní asistence, bezbariérové ubytování atd.

K získání podpory inkluze musí účastník vyplnit žádost, kde popíše potřebné náklady a jejich výši. Veškeré náklady musí účastník doložit potvrzeními, které dokládají nárok na dané náklady.

Průběh žádosti o podporu inkluze:

- 1) Účastník musí projít výběrovým řízením na mobilitu na své VŠ a informovat o potřebě další finanční podpory.
- 2) Účastník vyplní žádost o podporu inkluze dostupnou na webu DZS/své domácí univerzity. Účastník vyplní část E - F.
- 3) Doloží relevantní potvrzení k žádosti:
 - aktuální lékařskou zprávou, ze které vyplývá nárok na požadované náklady
 - kopii ZTP (pokud ho účastník vlastní)
 - podepsanou studijní smlouvu pro studijní pobyt/praktickou stáž (Learning Agreement)
 - akceptační dopis od přijímající instituce, kde je potvrzeno přijetí studenta a srozumění s jeho zdravotním stavem.

- 4) Koordinátor programu Erasmus+ na VŠ zkontroluje údaje vyplněné účastníkem a požadovaná potvrzení, zdali opravňují požadované náklady. Dále provede revizi rozpočtu.
- 5) Schválení žádosti:
 - a. **do 3 000 € – schvalování na úrovni VŠ** (finální schválení ze strany DZS v rámci závěrečné zprávy)
 - b. **nad 3 000 € nebo v případě asistence – schvalování na úrovni DZS**
 - c. **nad 20 000 € – schvalování na úrovni DZS** (výjimečně v odůvodněných případech).
- 6) Následuje podepsání účastnické smlouvy včetně navýšeného stipendia o podporu inkluze, která byla účastníkovi schválená.
- 7) Během výjezdu si účastník ukládá účetní doklady za schválené náklady.
- 8) Po návratu provede účastník ve spolupráci s koordinátorem vyúčtování na základě doložení všech účetních dokladů.
- 9) K finálnímu schválení ze strany DZS dojde na konci projektového období v rámci závěrečné zprávy.

Příklady nárokovatelných nákladů:

- bezbariérové ubytování
- návštěvy lékařů
- asistenční služby
- speciálně upravené studijní materiály
- potraviny v případě specifických požadavků na stravování
- doprava
- dovozkové služby
- zaslání nadměrných balíčků (transport zdravotnického materiálu aj.)
- psychologické/terapeutické služby v zahraničí

Rozdělení typů asistence:

- **Doprovodná osoba** představuje někoho, kdo účastníkovi*ci pomáhá s přesunem na místo mobility, setrvává zde pár dní a pomáhá např. s orientací, stěhováním, prvotním seznámením s přijímací institucí apod. Může se jednat i o osobu blízkou (rodinný člen, jiní studující apod.). Doprovodná osoba je financována jednotkovými příspěvky na pobyt i cestu dle nároku.
- **Osobní asistent*ka** představuje někoho, kdo pomáhá a je danému účastníkovi k dispozici po celou dobu mobility a vykonává především souvislou pomoc s potřebnými úkony souvisejícími se znevýhodněním účastníka*ce (zdravotní, pečovatelské apod.). Ve většině případů se jedná o někoho, kdo je v těchto úkonech proškolen a má uzavřenou smlouvu s účastníkem*ci mobility. Osobní asistent*ka je financován*a na základě reálných nákladů dle hodinové sazby a počtu odpracovaných hodin dle smlouvy.

2.2 NAVÝŠENÍ JEDNOTKOVÝM PŘÍSPĚVKEM

Navýšení je určeno pouze pro studentské mobility.

Výše finanční podpory je v případě dlouhodobých mobilit 250 € na měsíc. V případě krátkodobých mobilit se jedná o jednorázové navýšení 150 € při pobytu od 15 dní a více. Při kratším pobytu do 14 dní se jedná o jednorázové navýšení 100 €.

Navýšení je ve všech případech posuzováno v souladu se *zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů*, který udává koeficient pro potvrzení nároku na přídavek na dítě. Tento koeficient je rozhodný i v případě posouzení navýšení na mobility programu Erasmus+. V současné době (ke dni 1. 1. 2024) koeficient představuje 3,4násobek životního minima pro danou domácnost.

Navýšení je posuzováno a uděleno před začátkem mobility studujícího.

2.2.1 Studující s ekonomickou překážkou

- **studující si může žádat do 26 let (včetně 26 let; rozhodný věk je posuzován před začátkem mobility)**
- **veškerá dokumentace prokazující nárok musí být platná ke dni zahájení mobility**
- potvrzení, která dokládají nárok na finanční navýšení:
 - a) rodiče studujícího na něj pobírají **přídavek na dítě**:
 - potvrzení o udělení přídavku na dítě v souladu se *zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů* se dokládá za poslední ukončené čtvrtletí, takové potvrzení je pro účely Erasmus+ mobility platné po celé období mobility
 - b) studující již pobírá sociální stipendium na své domácí vysoké škole:
 - rozhodnutí o přiznání sociálního stipendia
 - c) studující již pobírá jiné speciální stipendium udělované vysokou školou z důvodu ekonomického znevýhodnění:
 - potvrzení o udělení speciálního stipendia
 - *např. student z důvodu své situace již získává mimořádné stipendium přidělené děkanem či jinou osobou oprávněnou k přiznání mimořádného stipendia z důvodu špatné finanční situace*
 - d) studující je veden v zahraničním systému, který dokládá nízké socio-ekonomické prostředí
 - e) studující pobírá sociální dávky v zemi svého původu:
 - potvrzení o pobírání dávek v zemi původu s překladem do anglického nebo českého jazyka
 - f) studující, který má oba rodiče v cizí zemi (zemi svého původu) a zároveň doloží nízké příjmy domácnosti:
 - potvrzení o příjmech domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima v ČR
 - výše životního minima je počítána z domácnosti, kde má student vedené trvalé bydliště
- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že studující nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.2 Studující s dětmi

- **věk neomezen**
- nutné doložit rodný list a současně:
 - a) aktuální potvrzení o příjmech domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima
 - b) nebo potvrzení o přídavku na dítě (v tomto případě student doloží tento dokument za poslední ukončené kalendářní čtvrtletí, případně za období realizace mobility)
- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že student nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.3 Studující pobírající sirotčí důchod

- **studující si může žádat do 26 let (včetně 26 let; rozhodný věk je posuzován před začátkem mobility)**
- nutné doložit potvrzení o pobírání sirotčího důchodu a současně příjmy domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima
- výše životního minima je počítána z domácnosti, kde má studující vedené trvalé bydliště
- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že student nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.4 Studující se specifickými potřebami na stravování

- **věk neomezen**
- aktuální lékařskou zprávu, ze které vyplývá nárok na požadované náklady spojené se specifickými potřebami na stravování
- v případě kombinace s podporou inkluze není možné, aby se náklady svým účelem dublovaly

2.2.5 Studující s fyzickým, duševním nebo zdravotním znevýhodněním

- **věk neomezen**
- aktuální lékařskou zprávu, ze které vyplývá nárok na požadované náklady spojené se specifickými potřebami a vyplněnou žádost o podporu inkluze dostupnou na webu DZS/své domácí univerzity. Účastník vyplní část E - F.
- tato varianta slouží pro případy, kdy zvýšené náklady odpovídají obdobné výši jako udělení jednotkového příspěvku; v tomto případě lze zvolit tuto možnost namísto navýšení na podporu inkluze
- studující nedokládá žádné účetní doklady za své zvýšené požadované náklady
- udělení je plně v kompetenci vysílající instituce
- potvrzený akceptační dopis se srozuměním školy se specifickými potřebami účastníka není povinností, avšak je možné jej požadovat

3 PŘEHLED SAZEB JEDNORÁZOVÝCH NAVÝŠENÍ

	Krátkodobé mobility	Dlouhodobé mobility	Mezinárodní mobility
Navýšení na omezené příležitosti	100 € (délka 5–14 dní) 150 € (délka 15–30 dní)	250 € /měsíc	Krátkodobé: 100 € (délka 5–14 dní) 150 € (délka 15–30 dní) Dlouhodobé: 250€ na měsíc
Nárok na cestovní náklady	ano	ano	ano

4 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Interní dokumentaci k problematice inkluze doporučujeme vytvářet jako flexibilní živý dokument, který může být snadno a rychle upraven a reagovat tak na nové zkušenosti v oblasti podpory inkluze. Zároveň je však třeba mít na paměti, že kontrolní mechanismy pro změnu takového dokumentu je nezbytné zachovat na dostatečné úrovni, aby byl zajištěn rovný přístup a omezeno riziko zneužití častých změn pro nesystémové výhody jednotlivců oproti jiným v obdobné situaci.

Zejména v případech, kdy existují pochybnosti o souladu porozumění inkluzi definované v programu Erasmus+ s partnerem, zvažte možnost dohodnout se na vaší účasti na výběrových řízeních.

Téma inkluze a specifické atributy její implementace na VŠ doporučujeme zařazovat na setkání s protějšky na partnerských institucích.

Může se stát, že přijíždějící účastníci mobility budou splňovat více podmínek, díky nimž budou moci být z hlediska Erasmus+ zařazení do kategorie účastníků s omezenými příležitostmi. Je možné, že žádná z nich by samostatně neindikovala nárok na navýšení jednotkové pobytové podpory, ale v kombinaci je na místě udělení podpory zvážit (v takovém případě by měla být tato kombinace zachycena v interní dokumentaci).

Pokud se setkáte s případem, který by dle vašeho názoru měl být předmětem další podpory a ve výše popsaných doplňujících kritériích pro to nevidíte prostor, neváhejte nás informovat. Stejně tak nás kontaktujte v případě dotazů nebo pochybností.

Berte prosím v úvahu, že u tohoto dokumentu může docházet k častějším aktualizacím v návaznosti na poznatky z praxe, zkušenosti z implementace a případné změny nastavení ze strany EK nebo DZS.